

Roll No.

Total No. of Pages : 4

PC 1081-NK

O-15/2112

HISTORY OF PUNJAB (1469-1675 Compulsory)

Paper-I

Semester-I (Reg., Pvt. & D.E.)

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 75/100

For Regular and Distance Education Students

Max. Marks : 75

Time : 3 Hours

Note :- The question paper will consist of three Sections A, B and C. Sections A and B will have *four* questions each. *Two* questions each from Sections A and B have to be attempted and each question shall carry 12 marks. Section C will consist of 9 short answer type questions and carries 27 marks in all. Each short answer type question will carry 3 marks.

For Private Students

Max. Marks : 100

Time : 3 Hours

Note :- The question paper will consist of three Sections A, B and C. Sections A and B will have *four* questions each. *Two* questions each from Sections A and B have to be attempted and each question shall carry 16 marks. Section C will consist of 9 short answer type questions and carries 36 marks in all. Each short answer type question will carry 4 marks.

SECTION—A

1. Describe the principal sources of early Sikh History upto 1675.
2. Discuss the political and social conditions of the Punjab during the period of Guru Nanak.

3. Write a detailed note on Guru Nanak's travels.
4. What were the developments in Sikhism during the period of Guru Angad ?

SECTION—B

5. Write a detailed note on the Adi Granth.
6. What were the causes and impact of the Martyrdom of Guru Arjan ?
7. What organizational changes were made by Guru Hargobind ?
8. Write a note on Martyrdom of Guru Teg Bahadur.

SECTION—C

9. Attempt *all* the questions. Briefly write on the following :
 - (1) Teachings of Guru Nanak
 - (2) Guru Amar Das
 - (3) Guru Ram Das
 - (4) Udasi Sect
 - (5) Dhimnalias
 - (6) Langar
 - (7) Miri and Piri
 - (8) Contribution of Saint Kabir in Adi Granth
 - (9) Significance of Adi Granth.

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

For Regular and Distance Education Students

Max. Marks : 75

Time : 3 Hours

Note :- The question paper will consist of three Sections A, B and C. Sections A and B will have *four* questions each. *Two* questions each from Sections A and B have to be attempted and each question shall carry 12 marks. Section C will consist of 9 short answer type questions and carries 27 marks in all. Each short answer type question will carry 3 marks.

For Private Students

Max. Marks : 100

Time : 3 Hours

Note :- The question paper will consist of three Sections A, B and C. Sections A and B will have *four* questions each. *Two* questions each from Sections A and B have to be attempted and each question shall carry 16 marks. Section C will consist of 9 short answer type questions and carries 36 marks in all. Each short answer type question will carry 4 marks.

ਭਾਗ—ੳ

1. 1675 ਤੱਕ ਮੁੱਢਲੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
2. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
3. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੀਆਂ ਯਾਤਰਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸਤਰਿਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
4. ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸਿੱਖੀ ਵਿੱਚ ਕੀ ਵਿਕਾਸ ਸਨ ?

ਭਾਗ—ਅ

5. ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸਤਰਿਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
6. ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕੀ ਸਨ ?

7. ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਦੁਆਰਾ ਕੀ ਸੰਗਠਨਾਤਮਿਕ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ?
8. ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

ਭਾਗ—ੲ

9. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
 - (1) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ
 - (2) ਗੁਰੂ ਅਮਰ ਦਾਸ
 - (3) ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ
 - (4) ਉਦਾਸੀ ਪੰਥ
 - (5) ਧੀਰਮਲੀਏ
 - (6) ਲੰਗਰ
 - (7) ਮੀਰੀ ਅਤੇ ਪੀਰੀ
 - (8) ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿੱਚ ਸੰਤ ਕਬੀਰ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ
 - (9) ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ।

Roll No.

Total No. of Pages : 4

PC 1082-NK

O-15/2112

HISTORY OF THE WORLD (1500-1815)

P-II, Opt. (i)

Semester-I (Reg., Pvt. & D.E.)

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 75/100

For Regular and Distance Education Students

Max. Marks : 75

Time : 3 Hours

Note :- The question paper will consist of three Sections A, B and C. Sections A and B will have *four* questions each. *Two* questions each from Sections A and B have to be attempted and each question shall carry 12 marks. Section C will consist of 9 short answer type questions and carries 27 marks in all. Each short answer type question will carry 3 marks.

For Private Students

Max. Marks : 100

Time : 3 Hours

Note :- The question paper will consist of three Sections A, B and C. Sections A and B will have *four* questions each. *Two* questions each from Sections A and B have to be attempted and each question shall carry 16 marks. Section C will consist of 9 short answer type questions and carries 36 marks in all. Each short answer type question will carry 4 marks.

SECTION—A

1. Describe the Renaissance and its effects.
2. Discuss the social and economic effects of the Industrial Revolution.

3. Describe critically the main causes of the American Revolution.
4. Discuss the political and economic causes of the French Revolution of 1789.

SECTION—B

5. Write a critical essay on the work of National Assembly in French (1791-94).
6. Describe the causes for the failure of continental system of Napoleon.
7. Discuss Napoleon's Peninsular War and its effects.
8. Describe critically the main work of the Congress of Vienna.

SECTION—C

9. Attempt *all* the following short answer type questions. Each answer should be given in 50 words, i.e. in 7-10 lines :
 - (1) The Counter Reformation.
 - (2) Capitalism.
 - (3) Economic Imperialism.
 - (4) The Boston Tea Party.
 - (5) The Stamp Act.
 - (6) The Decrees of Napoleon.
 - (7) The Code Napoleon.
 - (8) The principle of Balance of Power.
 - (9) Mercantilism.

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

For Regular and Distance Education Students

Max. Marks : 75

Time : 3 Hours

Note :- The question paper will consist of three Sections A, B and C. Sections A and B will have *four* questions each. *Two* questions each from Sections A and B have to be attempted and each question shall carry 12 marks. Section C will consist of 9 short answer type questions and carries 27 marks in all. Each short answer type question will carry 3 marks.

For Private Students

Max. Marks : 100

Time : 3 Hours

Note :- The question paper will consist of three Sections A, B and C. Sections A and B will have *four* questions each. *Two* questions each from Sections A and B have to be attempted and each question shall carry 16 marks. Section C will consist of 9 short answer type questions and carries 36 marks in all. Each short answer type question will carry 4 marks.

ਭਾਗ—ੳ

1. ਪੁਨਰਜਾਗਰਣ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
2. ਉਦਯੋਗਿਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
3. ਅਮਰੀਕੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਣਾਂ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
4. 1789 ਈ. ਦੀ ਫਰਾਂਸ ਦੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਕਾਰਣਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—ਅ

5. ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਸੈਂਬਲੀ (1791-94) ਦੁਆਰਾ ਫਰਾਂਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਕੰਮ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਐਸੇ ਲਿਖੋ।
6. ਨੈਪੋਲੀਅਨ ਦੀ ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਵਿਵਸਥਾ (Continental System) ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਕਾਰਣਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

7. ਨੈਪੋਲੀਅਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਇਦੀਪੀ ਯੁੱਧ (Peninsular War) ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
8. ਵਿਆਨਾ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕੰਮ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—ੲ

9. ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਸਾਰੇ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਉ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 50 ਸ਼ਬਦਾਂ (7-10 ਲਾਈਨਾਂ) ਵਿੱਚ ਦੇਣਾ ਹੈ :
 - (1) ਵਿਰੋਧੀ ਧਰਮ ਸੁਧਾਰ ਅੰਦੋਲਨ
 - (2) ਪ੍ਰੰਜੀਵਾਦ
 - (3) ਆਰਥਿਕ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ
 - (4) ਬੋਸਟਨ ਚਾਹ (Tea) ਪਾਰਟੀ
 - (5) ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ (The Stamp Act)
 - (6) ਨੈਪੋਲੀਅਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ (Decrees)
 - (7) ਨੈਪੋਲੀਅਨ ਦਾ ਕੋਡ (ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ)
 - (8) ਸ਼ਕਤੀ-ਸੰਤੁਲਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ
 - (9) ਵਾਣਿਜਵਾਦ (Mercantilism)।

Total Pages : 6

PC-1084/NK.

O-15/2112

HISTORY OF THE WORLD (1871-1919 A.D.)-III (i)

(Semester-I)

(Regular, Private & Distance Education)

For Regular and Distance Education Students :

Max. Marks : 75

Time : 3 Hours

Note : Attempt **two** questions each from Section A & B carrying 12 marks each and the entire Section C consisting of 9 short answer type questions carrying 3 marks each.

For Private Students :

Max. Marks : 100

Time : 3 Hours

Note : Attempt **two** questions each from Section A & B carrying 16 marks each and the entire Section C consisting of 9 short answer type questions carrying 4 marks each.

1084/NK/700/HHH/271/Reprint

248 [P. T. O.]

SECTION—A

- I. Give a critical estimate of the achievements of Bismarck.
- II. Discuss the causes and the impact of Triple Alliance of 1882.
- III. Analyse the causes and the impact of the Anglo-French Entente of 1904.
- IV. Write an essay on the Russo-Japanese War of (1904-1905).

SECTION—B

- V. Discuss in detail the 'Partition of Africa'.
- VI. Write an essay on the scramble in Far East.
- VII. Discuss the causes and the impact of First World War.
- VIII. Analyse the main provisions of the Treaty of Versailles.

SECTION—C

(Compulsory Question)

- IX. Write brief notes on the following :
 1. Policy of Blood and Iron.
 2. Congress of Berlin.
 3. Two features of Austro-German Alliance.

4. Policy of Splendid Isolation.
5. David Livingstone.
6. Open Door Policy.
7. Axis Powers.
8. Lusitania.
9. Big Four.

PUNJABI VERSION

ਰੈਗੂਲਰ ਅਤੇ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਹਦਾਇਤ :

ਕੁਲ ਅੰਕ : 75

ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 12 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 9 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3-3 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ :

ਕੁਲ ਅੰਕ : 100

ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 16 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 9 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4-4 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

- I. ਬਿਸਮਾਰਕ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
- II. 1882 ਦੀ Triple Alliance ਦੇ ਕਾਰਣਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।

1084/NK/700/HHH/271

4

- III. 1904 ਦੀ ਐਂਗਲੋ-ਫਰਾਂਸ ਸੰਧੀ ਦੇ ਕਾਰਣਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ।
- IV. 1904-1905 ਦੇ ਰੂਸੋ-ਜਪਾਨ ਯੁੱਧ ਤੇ ਨਿਬੰਧ ਲਿਖੋ।

ਭਾਗ—B

- V. ਅਫਰੀਕਾ ਦੀ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤਾਰਪੂਰਵਕ ਦੱਸੋ।
- VI. ਫਾਰ-ਈਸਟ ਦੀ ਵੰਡ ਤੇ ਨਿਬੰਧ ਲਿਖੋ।
- VII. ਪਹਿਲੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਦੇ ਕਾਰਣਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।
- VIII. ਵਰਸੇ ਦੀ ਸੰਧੀ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਸ਼ਰਤਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ।

ਭਾਗ—C

(ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ)

- IX. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
 1. Blood and Iron ਦੀ ਨੀਤੀ।
 2. ਬਰਲਿਨ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ।
 3. ਐਂਸਟਰੋ-ਜਰਮਨ ਸੰਧੀ ਦੀ ਦੋ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ।
 4. Splendid Isolation ਦੀ ਨੀਤੀ।

1084/NK/700/HHH/271

5

[P. T. O.]

5. David Livingstone.
 6. Open Door ਦੀ ਨੀਤੀ।
 7. Axis Powers.
 8. ਲੂਸੀਟੇਨੀਆ।
 9. Big Four.
-

Roll No.

Total No. of Pages : 4

PC 1086-NK

O-15/2112

THEORY AND RESEARCH METHODOLOGY

P-IV Opt. (i)

Semester-I (Reg., Pvt. & D.E.)

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 75/100

For Regular and Distance Education Students

Max. Marks : 75

Time : 3 Hours

Note :- The question paper will consist of three Sections A, B and C. Sections A and B will have *four* questions each. *Two* questions each from Sections A and B have to be attempted and each question shall carry 12 marks. Section C will consist of 9 short answer type questions and carries 27 marks in all. Each short answer type question will carry 3 marks.

For Private Students

Max. Marks : 100

Time : 3 Hours

Note :- The question paper will consist of three Sections A, B and C. Sections A and B will have *four* questions each. *Two* questions each from Sections A and B have to be attempted and each question shall carry 16 marks. Section C will consist of 9 short answer type questions and carries 36 marks in all. Each short answer type question will carry 4 marks.

SECTION—A

1. Define History and discuss the meaning of History in detail.
2. What is the scope and purpose of History ?

3. Discuss the relationship of History with Geography and Political Science.
4. Discuss the relation of History with Archaeology and Paleography.

SECTION—B

5. Discuss in detail the Historian and his facts.
6. Write a detailed note on Historical causation.
7. Elaborate the Historical Evidence and its relevance.
8. What is Internal Criticism and why it is important in the research ?

SECTION—C

9. Attempt *all* the questions. Write briefly about the following :
 - (1) E. H. Carr
 - (2) Definition of R. G. Collingwood on History
 - (3) Economics and History
 - (4) History and Psychology
 - (5) Numismatics
 - (6) Historical Facts
 - (7) External Criticism
 - (8) Importance of Historical Causation
 - (9) Difference between Conditions and Causes.

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

For Regular and Distance Education Students

Max. Marks : 75

Time : 3 Hours

Note :- The question paper will consist of three Sections A, B and C. Sections A and B will have *four* questions each. *Two* questions each from Sections A and B have to be attempted and each question shall carry 12 marks. Section C will consist of 9 short answer type questions and carries 27 marks in all. Each short answer type question will carry 3 marks.

For Private Students

Max. Marks : 100

Time : 3 Hours

Note :- The question paper will consist of three Sections A, B and C. Sections A and B will have *four* questions each. *Two* questions each from Sections A and B have to be attempted and each question shall carry 16 marks. Section C will consist of 9 short answer type questions and carries 36 marks in all. Each short answer type question will carry 4 marks.

ਭਾਗ—ਉ

1. ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
2. ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਕਾਰਜ-ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ ?
3. ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਭੂਗੋਲ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
4. ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—ਅ

5. ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
6. ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਾਰਨਤਾ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸਤਰਿਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

7. ਇਤਿਹਾਸਕ ਪ੍ਰਮਾਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸੰਬੰਧਤਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
8. ਅੰਦਰੂਨੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਉਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ?

ਭਾਗ—ੲ

9. ਸਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਕਰੋ :

- (1) ਈ.ਐਚ. ਕਰ
- (2) ਇਤਿਹਾਸ 'ਤੇ ਆਰ.ਜੀ. ਕੋਲਿੰਗਵੁਡ ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ
- (3) ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ
- (4) ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ
- (5) ਸਿੱਕਾ ਸ਼ਾਸਤਰ
- (6) ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੱਥ
- (7) ਬਾਹਰੀ ਆਲੋਚਨਾ
- (8) ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਾਰਨਤਾ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ
- (9) ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ।

Roll No.

Total No. of Pages : 4

PC 1498-NK

P-15/2112

HISTORY OF INDIA (1707-1772 A.D.) P-2
Semester-III (Reg., Pvt. & D.E.)

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 75/100

For Regular and Distance Education Students

Max. Marks : 75

Time : 3 Hours

Note :- The question paper will consist of *three* Sections A, B and C. Sections A and B will have *four* questions each. *Two* questions each from Sections A and B have to be attempted and each question shall carry 12 marks. Section C will consist of 9 short answer type questions and carries 27 marks in all. Each short answer type question will carry 3 marks.

For Private Students

Max. Marks : 100

Time : 3 Hours

Note :- The question paper will consist of *three* Sections A, B and C. Sections A and B will have *four* questions each. *Two* questions each from Sections A and B have to be attempted and each question shall carry 16 marks. Section C will consist of 9 short answer type questions and carries 36 marks in all. Each short answer type question will carry 4 marks.

SECTION—A

- I. Discuss different schools of thought and their approaches on the decline of the Mughal Empire.
- II. Describe the various parties and politics at the Mughal Court.
- III. Describe the rise and expansion of Marathas under the first three Peshwas.
- IV. Describe Maratha-Afghan Confrontation with special reference to the Third Battle of Panipat.

SECTION—B

- V. Write a detailed note on the Sikh-Afghan confrontation.
- VI. Discuss the Anglo-French Wars in the Karnatak.
- VII. Write a detailed note on the Battle of Buxar.
- VIII. Describe the administration and reforms of Robert Clive in Bengal.

SECTION—C

- IX. Attempt *all* the questions. Write brief notes on the following :
 - (1) Agrarian crisis as the cause for the decline of Mughal Empire.
 - (2) Creation of Awadh.
 - (3) Rajaram.
 - (4) 3 consequences of the Third Battle of Panipat.
 - (5) 1st Karnatic War.
 - (6) Battle of Plassey.
 - (7) Hindustani Party.
 - (8) Ahmad Shah Abdali.
 - (9) Portuguese in India.

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

For Regular and Distance Education Students

Max. Marks : 75

Time : 3 Hours

Note :- The question paper will consist of *three* Sections A, B and C. Sections A and B will have *four* questions each. *Two* questions each from Sections A and B have to be attempted and each question shall carry 12 marks. Section C will consist of 9 short answer type questions and carries 27 marks in all. Each short answer type question will carry 3 marks.

For Private Students

Max. Marks : 100

Time : 3 Hours

Note :- The question paper will consist of *three* Sections A, B and C. Sections A and B will have *four* questions each. *Two* questions each from Sections A and B have to be attempted and each question shall carry 16 marks. Section C will consist of 9 short answer type questions and carries 36 marks in all. Each short answer type question will carry 4 marks.

ਭਾਗ—ਉ

- I. ਮੁਗਲ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਪਤਨ 'ਤੇ ਚਿੰਤਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਟੀਕਣਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- II. ਮੁਗਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿਖੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
- III. ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਪੇਸ਼ਵਾ ਅਧੀਨ ਮਰਾਠਿਆਂ ਦੇ ਉਭਾਰ ਅਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
- IV. ਪਾਣੀਪਤ ਦੀ ਤੀਜੀ ਲੜਾਈ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਮਰਾਠਾ-ਅਫਗਾਨ ਟਾਕਰੇ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—ਅ

- V. ਸਿੱਖ ਅਫਗਾਨ ਟਾਕਰੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸਤਾਰਿਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
- VI. ਕਰਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਐਂਗਲੋ-ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਯੁੱਧਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- VII. ਬਕਸਰ ਦੀ ਲੜਾਈ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸਤਾਰਿਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
- VIII. ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਰਾਬਰਟ ਕਲਾਈਵ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—ੲ

- IX. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
 - (1) ਮੁਗਲ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਪਤਨ ਲਈ ਕਾਰਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਰਸਾਨੀ ਸੰਕਟ।
 - (2) ਅਵਧ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ।
 - (3) ਰਾਜਾਰਾਮ।
 - (4) ਪਾਣੀਪਤ ਦੀ ਤੀਜੀ ਲੜਾਈ ਦੇ ਤਿੰਨ ਨਤੀਜੇ।
 - (5) ਪਹਿਲਾ ਕਰਨਾਟਕ ਯੁੱਧ।
 - (6) ਪਲਾਸੀ ਦੀ ਲੜਾਈ।
 - (7) ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਪਾਰਟੀ।
 - (8) ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਅਬਦਾਲੀ।
 - (9) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੁਰਤਗਾਲੀ।

Roll No.

Total No. of Pages : 4

PC 1491-NK

P-15/2112

HISTORY OF PUNJAB FROM (1799-1849 A.D.)-P-I

Semester-III (Reg., Pvt. & D.E.)

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 75/100.

For Regular and Distance Education Students

Max. Marks : 75

Time : 3 Hours

Note :- The question paper will consist of *three* Sections A, B and C. Sections A and B will have *four* questions each. *Two* questions each from Sections A and B have to be attempted and each question shall carry 12 marks. Section C will consist of 9 short answer type questions and carries 27 marks in all. Each short answer type question will carry 3 marks.

For Private Students

Max. Marks : 100

Time : 3 Hours

Note :- The question paper will consist of *three* Sections A, B and C. Sections A and B will have *four* questions each. *Two* questions each from Sections A and B have to be attempted and each question shall carry 16 marks. Section C will consist of 9 short answer type questions and carries 36 marks in all. Each short answer type question will carry 4 marks.

SECTION—A

1. What do you know about the political condition of Punjab in late 18th Century ?
2. Give an account of Maharaja Ranjit Singh's relations with other Misals.
3. Discuss on conquest of Kashmir by Maharaja Ranjit Singh.
4. What were the Anglo-Sikh relations from 1800 to 1839 A.D. ?

SECTION—B

5. What do you know about the nature of State under Maharaja Ranjit Singh ?
6. Describe the administration of Maharaja Ranjit Singh.
7. What were the causes of the first Anglo-Sikh War ?
8. Give an account of the annexation of Punjab by the British.

SECTION—C

9. Short answer type questions :
 - (i) Khalsa Darbar Record.
 - (ii) Who was Shah Zaman ?
 - (iii) Bhangi Misal.
 - (iv) Sada Kaur.
 - (v) Who was Fateh Khan ?
 - (vi) Dost Muhammad Khan.
 - (vii) Batai System.
 - (viii) Akalis.
 - (ix) Fauj-i-Khas.

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

For Regular and Distance Education Students

Max. Marks : 75

Time : 3 Hours

Note :- The question paper will consist of *three* Sections A, B and C. Sections A and B will have *four* questions each. *Two* questions each from Sections A and B have to be attempted and each question shall carry 12 marks. Section C will consist of 9 short answer type questions and carries 27 marks in all. Each short answer type question will carry 3 marks.

For Private Students

Max. Marks : 100

Time : 3 Hours

Note :- The question paper will consist of *three* Sections A, B and C. Sections A and B will have *four* questions each. *Two* questions each from Sections A and B have to be attempted and each question shall carry 16 marks. Section C will consist of 9 short answer type questions and carries 36 marks in all. Each short answer type question will carry 4 marks.

ਭਾਗ—ੳ

1. ਅਠਾਰਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਹਲਾਤਾਂ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ?
2. ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦੂਜੀਆਂ ਮਿਸਲਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿਓ।
3. ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਜਿੱਤ ਉਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
4. 1800ਈ. ਤੋਂ 1839ਈ. ਤੱਕ ਅੰਗਰੇਜ਼-ਸਿੱਖ ਸੰਬੰਧ ਕੀ ਸਨ ?

ਭਾਗ—ਅ

5. ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਧੀਨ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਸਵਰੂਪ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ?
6. ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
7. ਪਹਿਲੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿੱਖ ਯੁੱਧ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਸਨ ?
8. ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬ ਉਪਰ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿਓ।

ਭਾਗ—ੲ

9. ਛੋਟੇ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :
 - (i) ਖਾਲਸਾ ਦਰਬਾਰ ਰਿਕਾਰਡ।
 - (ii) ਸ਼ਾਹ ਜਮਾਨ ਕੌਣ ਸੀ ?
 - (iii) ਭੰਗੀ ਮਿਸਲ।
 - (iv) ਸਦਾ ਕੌਰ।
 - (v) ਫਤਿਹ ਖਾਂ ਕੌਣ ਸੀ ?
 - (vi) ਦੋਸਤ ਮੁਹੰਮਦ ਖਾਂ।
 - (vii) ਬਟਾਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ।
 - (viii) ਅਕਾਲੀ।
 - (ix) ਫੌਜ-ਏ-ਖਾਸ।

Roll No.

Total No. of Pages : 4

PC 1500-NK

P-15/2112

**NATIONAL MOVEMENT IN INDIA AND
CONSTITUTIONAL DEVELOPMENT (1858-1930 A.D.)—P-IV
Semester—III (Reg., Pvt. & D.E.)**

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 75/100

For Regular and Distance Education Students

Max. Marks : 75

Time : 3 Hours

Note :— The question paper will consist of *three* Sections A, B and C. Sections A and B will have *four* questions each. *Two* questions each from Sections A and B have to be attempted and each question shall carry 12 marks. Section C will consist of 9 short answer type questions and carries 27 marks in all. Each short answer type question will carry 3 marks.

For Private Students

Max. Marks : 100

Time : 3 Hours

Note :— The question paper will consist of *three* Sections A, B and C. Sections A and B will have *four* questions each. *Two* questions each from Sections A and B have to be attempted and each question shall carry 16 marks. Section C will consist of 9 short answer type questions and carries 36 marks in all. Each short answer type question will carry 4 marks.

SECTION—A

- I. Write the significance of Queen's Proclamation of 1858 A.D.
- II. What were the main achievements of the Moderates ?
- III. Discuss the factors that led to the growth of Extremism in Indian Nationalism.
- IV. Bring out the main provisions and shortcomings of Minto-Morley reforms.

SECTION—B

- V. Give an account of Gadar Party Movement.
- VI. What do you know about Rowlatt Bills and the agitation against these bills ?
- VII. Critically examine Dyarchy as set up by the Act of 1919 A.D.
- VIII. Discuss the role played by the Swarajist and its impact on the freedom struggle of India.

SECTION—C

- IX. Answer the following :
- (a) Lord Canning
 - (b) First Session of Congress
 - (c) Surat Split
 - (d) Kamagata Maru Incident
 - (e) Annie Besant
 - (f) Jallianwala Bagh Massacre
 - (g) Khilafat Movement
 - (h) Simon Commission
 - (i) Non-Cooperation Movement.

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

For Regular and Distance Education Students

Max. Marks : 75

Time : 3 Hours

Note :— The question paper will consist of *three* Sections A, B and C. Sections A and B will have *four* questions each. *Two* questions each from Sections A and B have to be attempted and each question shall carry 12 marks. Section C will consist of 9 short answer type questions and carries 27 marks in all. Each short answer type question will carry 3 marks.

For Private Students

Max. Marks : 100

Time : 3 Hours

Note :— The question paper will consist of *three* Sections A, B and C. Sections A and B will have *four* questions each. *Two* questions each from Sections A and B have to be attempted and each question shall carry 16 marks. Section C will consist of 9 short answer type questions and carries 36 marks in all. Each short answer type question will carry 4 marks.

ਭਾਗ—ੳ

- I. 1858 ਈ. ਦੀ ਮਹਾਰਾਣੀ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।
- II. ਨਰਮਪੰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਉਪਲਬਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।
- III. ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਚ ਗਰਮ ਦਲ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕਾਰਣਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- IV. ਮਿੰਟੋ-ਮਾਰਲੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਤਰੁੱਟੀਆਂ ਕੀ ਸਨ ?

ਭਾਗ—ਅ

- V. ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
- VI. ਰੋਲਟ ਬਿੱਲ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਬਿੱਲਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਐਜੀਟੇਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ?
- VII. 1919 ਈ. ਦੇ ਐਕਟ ਰਾਹੀਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੋ ਅਮਲੀ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਪੜਚੋਲ ਕਰੋ।
- VIII. ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਵਰਾਜਿਸਟ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—ਬ

- IX. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :
 - (ੳ) ਲਾਰਡ ਕੈਨਿੰਗ
 - (ਅ) ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸੈਸ਼ਨ
 - (ੲ) ਸੂਰਤ ਦੀ ਫੁੱਟ
 - (ਸ) ਕਾਮਾਗਾਟਾ ਮਾਰੂ ਘਟਨਾ
 - (ਹ) ਐਨੀ ਬੇਸੈਂਟ
 - (ਕ) ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ ਬਾਗ ਦਾ ਸਾਕਾ
 - (ਖ) ਖਿਲਾਫਤ ਅੰਦੋਲਨ
 - (ਗ) ਸਾਈਮਨ ਕਮਿਸ਼ਨ
 - (ਘ) ਨਾ-ਮਿਲਵਰਤਨ ਅੰਦੋਲਨ।

Roll No.

Total Pages : 8

1499/NK

P-15/2112

HISTORY OF INDIA

(1818-1947 A.D.)

Semester-III

(Regular, D.E. & Private)

**For Regular and Distance Education Students
only :**

Time Allowed : 3 Hours]

[Maximum Marks : 75

Note : The candidates are required to attempt **two** questions each from Sections A and B carrying 12 marks each and the entire Section C consisting of 9 short answer type questions carrying 3 marks each.

1499/NK/630/W/2,010

[P. T. O.

For Private Students only :

Time Allowed : 3 Hours] [Maximum Marks : 100

Note : The candidates are required to attempt two questions each from Sections A and B carrying 16 marks each and the entire Section C consisting of 9 short answer type questions carrying 4 marks each.

SECTION—A

1. Trace the evolution of British Paramountcy in India.
2. Critically examine the administrative and judicial reforms of Lord William Bentick.
3. Write a detailed note on the Charter Act of 1833 with special reference to end of monopoly of East India Company and its future impact on India.
4. Trace the development of Local self government in India under the British Rule.

1499/NK/630/W/2,010 2

SECTION—B

5. Critically examine the various causes of the Revolt of 1857.
6. Critically examine the British Policy towards Indian states from 1818 to 1947.
7. Write a detailed note on the causes and events of First Anglo Sikh war.
8. Write a detailed note on the British Relations with Tibet.

SECTION—C

9. Write short notes on the following about 50 words each :
 - (i) What is the significance of Year 1818 ?
 - (ii) Define the word Paramountcy.

499/NK/630/W/2,010

3

[P. T. O.]

- (iii) What is Monopoly of Trade ?
- (iv) Vernacular Press Act.
- (v) Dalhousie's Railway Minute.
- (vi) Calcutta Corporation Act, 1899.
- (vii) What was the significance of Queen Victoria Declaration (1858) ?
- (viii) Battle of Sobraon.
- (ix) Who was Dost Mohammad Khan ?

PUNJABI VERSION

ਰੋਗੂਲਰ ਅਤੇ ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ :

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕੁਲ ਅੰਕ : 75

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਹਰੇਕ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 12 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 9 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 3 ਅੰਕ ਹਨ।

ਪ੍ਰਾਇਵੇਟ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ :

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕੁਲ ਅੰਕ : 100

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਹਰੇਕ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 16 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 9 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 4 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

1. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਵ-ਉੱਚਤਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਪਤਾ ਕਰੋ।
2. ਲਾਰਡ ਵਿਲੀਅਮ ਬੈਂਟਿਕ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਅਤੇ ਨਿਆਇਕ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰੋ।
3. ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅੰਤ ਅਤੇ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਭਵਿੱਖੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ 1833 ਦੇ ਚਾਰਟਰ ਐਕਟ 'ਤੇ ਇਕ ਵਿਸਤਰਿਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
4. ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਰਾਜ ਤਹਿਤ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨ ਸਵੈ-ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਪਤਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—B

5. 1857 ਦੇ ਵਿਦਰੋਹ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰੋ।
6. 1818 ਤੋਂ 1947 ਤੱਕ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਨੀਤੀ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰੋ।

1499/NK/630/W/2,010

6

7. ਪਹਿਲੇ ਐਂਗਲੋ ਸਿਖ ਯੁੱਧ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਘਟਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇਕ ਵਿਸਤਰਿਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
8. ਤਿਬਤ ਨਾਲ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸੰਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਇਕ ਵਿਸਤਰਿਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

ਭਾਗ—C

9. ਹੇਠ ਲਿਖੇ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ ਤਕਰੀਬਨ 50 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ:
 - (i) ਸਾਲ 1818 ਦੀ ਕੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ?
 - (ii) ਸ਼ਬਦ ਸਰਵ ਉੱਚਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ।
 - (iii) ਵਪਾਰ ਦਾ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਕੀ ਹੈ?
 - (iv) ਵੀਨੈਕੂਲਰ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨੂੰਨ।
 - (v) ਡਲਹੋਜ਼ੀ ਦੀ ਰੇਲਵੇ ਕਾਰਵਾਈ (Minute)।

1499/NK/630/W/2,010

7

[P. T. O.]

- (vi) ਕਲਕੱਤਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨ (1899)।
- (vii) ਮਹਾਰਾਨੀ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਦੇ ਘੋਸ਼ਣਾ-ਪੱਤਰ (1858)
ਦੀ ਕੀ ਮਹੱਤਤਾ ਸੀ?
- (viii) ਸਬਰਾਓ (Sobraon) ਦੀ ਲੜਾਈ।
- (ix) ਦੌਸਤ ਮੁਹਮਦ ਖਾਨ (Mohammad Khan) ਕੌਣ
ਸੀ?